

Model de abordare a unei grile

Grilele sunt realizate în sistem semi-deschis: trei variante, cel puțin un răspuns corect, maxim două răspunsuri corecte.

Se aplică legislația în vigoare la data de 20 iunie 2015.

Enunțul (cerința) grilei, premisa de la care se pornește analiza

Variantele de răspuns, care trebuie unite cu cerința pentru a forma împreună o structură logică și corectă din punct de vedere al problemei de fapt și de drept analizate.

1. Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța:

- A. a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesiunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât;
- B. nu s-a pronunțat asupra excepției de necompetență;
- C. a acordat mai puțin decât s-a cerut, în sensul că a admis în parte acțiunea formulată.



Afirmație corectă

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesiunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât.

Afirmație greșită

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța nu s-a pronunțat asupra excepției de necompetență.

Afirmație greșită

Poate fi revizuită hotărârea prin care instanța a acordat mai puțin decât s-a cerut, în sensul că a admis în parte acțiunea formulată.

Explicații ale variantelor de răspuns:

1. A.

Acolo unde este cazul, se poate verifica sursa grilei sau a ideii de la care grila a fost concepută de autori.

Verificarea
textului de lege

Argumente
privind varianta
corectă

Argumente
privind varianta
greșită

[Sursă: Concurs de admitere INM – 25 august 2011] Potrivit art. 509 alin. (1) pct. 1 NCPC, revizuirea unei hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul poate fi cerută dacă s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut [*extra petita*] sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut [*minus petita*] ori s-a dat mai mult decât s-a cerut [*plus petita*].

Constituie caz de *extra petita* atunci când instanța se pronunță asupra unor lucruri care nu s-au cerut, acordând *altceva* decât s-a cerut, cum este cazul din varianta corectă A., când instanța, *nesocotind principiul disponibilității* [art. 9 alin. (2), art. 22 alin. (6) și art. 397 alin. (1) NCPC], care guvernează procesul civil, a dispus obligarea pârâtului să desființeze construcția, deși reclamantul a solicitat să se constate dreptul său de proprietate asupra construcției respective, în baza accesunii imobiliare artificiale, cu plata despăgubirilor către pârât. Instanța trebuia să se pronunțe asupra cererii reclamantului așa cum a fost formulată, admitând-o, dacă reținea că este întemeiată, sau respingând-o, dacă cererea era neîntemeiată, iar nu să se pronunțe asupra unei cereri pe care reclamantul nu a formulat-o, chiar dacă aprecia că, în concret, ar fi fost „preferabil” sau mai potrivit cu interesele sale ca reclamantul să fi formulat o altă acțiune.

Constituie caz de *minus petita* situația în care instanța omite să se pronunțe asupra unei cereri formulate de părți. Cu toate acestea, nu trebuie confundată omisiunea instanței de a se pronunța asupra unui capăt de cerere cu respingerea, totală sau parțială, a unei cereri. În cazul în care „a admis în parte acțiunea formulată”, cum rezultă din varianta C., înseamnă că instanța s-a pronunțat în sensul respingerii pretențiilor ce exced părții admise. Instanța are obligația doar să se „pronunțe” asupra capătului de cerere formulat, fie în sensul admiterii, fie în sensul respingerii, iar partea nu are acces la calea extraordinară a revizuirii întemeiată pe motivul prevăzut de pct. 1 numai pentru că este nemulțumită de soluția primită.

Este adevărat că prima parte a variantei C. are o exprimare aparent înșelătoare, în sensul că instanța „a acordat mai puțin decât s-a cerut”. Este important ca enunțul și variantele de răspuns să fie citite până la capăt, iar nu fragmentar, reținându-se înțelesul care rezultă din

întregul lor conținut. Nici împrejurarea că instanța a omis să se pronunțe asupra excepției de necompetență nu reprezintă un veritabil caz de *minus petita*. Pentru a fi incident acest motiv de revizuire, în oricare dintre formele sale, *extra, plus sau minus* trebuie să privească *petitul (obiectul) cererilor formulate de părți*, indiferent de caracterul lor principal, incidental, adițional sau accesoriu, iar *nu apărările* formulate de părți pe parcursul soluționării cauzei sub forma excepțiilor invocate sau a probelor solicitate. Nepronunțarea asupra excepției de necompetență reprezintă o greșeală de judecată care poate fi îndreptată prin alte mijloace procesuale. Prin urmare, și varianta B. este eronată.

Consultarea
doctrinei de
specialitate

A se vedea G. Boroș (coord.), *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Art. 1-526, vol. I*, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 980; V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat. Art. 1-526, vol. I*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 1166-1167; M. Tâbărcă, *Drept procesual civil. Teoria generală, vol. I*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p.73.

SUGESTIE:
Evidențiați acești
marcatori în grila
pe care o analizați,
prin subliniere,
încercuire etc.

Marcatori ce influențează raționamentul logic:

✓ **Adverbe de negație („nu”)** – când adverbul este folosit atât în enunț, cât și în variantele de răspuns, negațiile se anulează reciproc (dubla negație înseamnă afirmație);

✓ **Adverbe de restricție („numai”, „decât”, „doar”)** – indică exclusivitatea, limitând cazurile vizate de enunț sau de varianta de răspuns, cu ignorarea altor cazuri, posibil chiar dintre cele menționate în celelalte variante de răspuns;

✓ **Adverbe de frecvență („întotdeauna”, „oricând”)** – marchează constanța, uniformitatea, fără a mai permite excepția;

✓ **Locuțiuni adverbiale de frecvență („în toate cazurile”, „în toate ipotezele”, „în orice situație”)** – marchează constanța, uniformitatea, iar răspunsul capătă un sens exhaustiv și, în această formulare, exclude posibilitatea existenței unei excepții;

SUGESTIE:
Analizați cu atenție
efectul acestora
asupra propoziției
sau frazei

✓ **Locuțiuni adverbiale de mod („în principiu”, „de regulă”)** – sunt folosite pentru a marca generalitatea răspunsului, indicând că este posibil să existe o excepție (contrar adverbilor sau locuțiunilor adverbiale care conferă un sens exhaustiv răspunsului); folosirea acestui marcator face ca răspunsul să fie greșit când conține o excepție (corectă privită individual), dar transformată în regulă;

✓ **Locuțiuni adverbiale de comparație („spre deosebire de”)** – introduce o comparație între două categorii, iar varianta de răspuns corectă trebuie să cuprindă o trăsătură specifică celei de-a doua categorii, însă nu și primeia (dacă trăsătura din varianta de răspuns este comună ambelor categorii, ea este greșită; totodată, ea este greșită și dacă trăsătura nu este specifică niciuneia dintre cele două categorii sau dacă este specifică numai primeia);

✓ **Pronume nehotărâte („orice”, „oricare”)** – conferă răspunsului un caracter absolut, fără excepție;

✓ **Conjunții copulative („și”, „nici”)** – impun ca ambele afirmații / negații din varianta de răspuns să fie corecte cumulativ raportat la cerința din enunț;

✓ **Conjunții disjunctive („sau”, „ori”, „fie”)** – impun ca ambele afirmații / negații din varianta de răspuns să fie corecte alternativ raportat la cerința din enunț;

✓ **Conjunții sau locuțiuni subordonatoare („dacă”, „pentru că”, „deoarece”, „fiindcă”, „din cauză că”)** – raportul de subordonare se stabilește între o propoziție principală (regentă) și o subordonată, care constituie o justificare a celei dintâi.

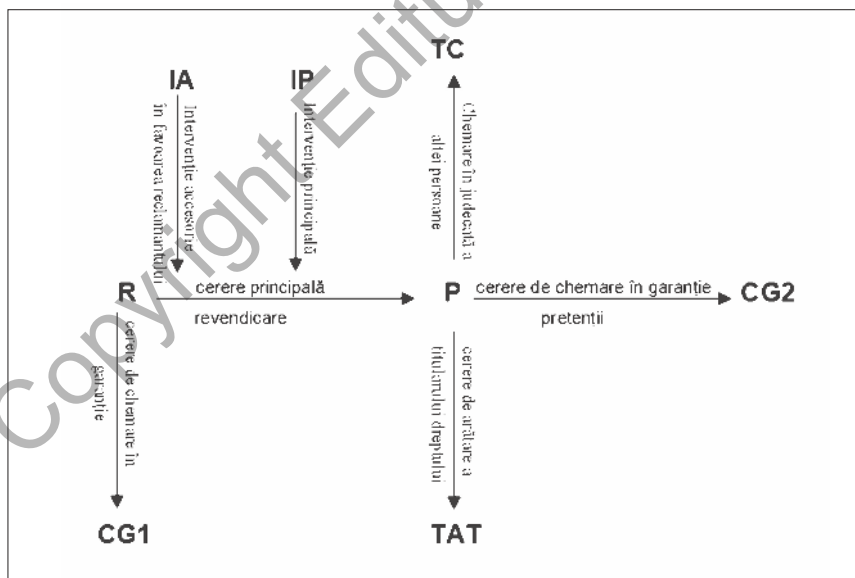
Model de abordare a unei spețe

Cu titlu de noutate pentru această ediție, spețele prezentate au un grad variat de dificultate și sunt însoțite de **scurte indicații pentru soluționare**, fiind concepute pentru a ajuta la dezvoltarea simțului practic sau critic, precum și a capacității de sinteză și de expunere a argumentelor în susținerea sau în combaterea unei soluții.

Titlul fiecărei spețe cuprinde referiri la tematica vizată, cuvintele-cheie sintetizând problema de drept asupra căreia trebuie manifestată o atenție deosebită.

Înainte de a lectura **cuprinsul speței**, este preferabil a se arunca o privire asupra **întrebărilor**, astfel încât prin parcurgerea acestora să se identifice cât mai multe detalii necesare unui răspuns corect și cât mai bine argumentat.

Primul pas în abordarea speței constă în **identificarea elementelor acțiunii civile**: părți, obiect și cauză. Dacă **situația de fapt** este foarte complicată, cu un cadru procesual complex, este recomandabil a se realiza o **schiță** a fiecărui segment procesual (cererea principală, cereri incidentale etc., cu specificarea părților), precum în exemplul din figura următoare.



În cazul în care s-au acordat mai multe termene de judecată sau au existat mai multe momente procesuale în funcție de care trebuie îndeplinite actele de

procedură, se vor evidenția în cuprinsul speței sau separat, într-un „**desfășurător**” al întregului parcurs procesual.

22.05.2015	– Termenul pentru depunerea întâmpinării	
24.05.2015	– Depunerea întâmpinării	=> Decădere
29.05.2015	– Primul termen de judecată – Excepția necompetenței teritoriale relative	=> Decădere
03.06.2015	– Data depunerii cererii reconvenționale etc.	=> Decădere

Atunci când se solicită **identificarea neregularităților procedurale**, trebuie lecturat cu atenție fiecare paragraf, fiecare cuvânt sau semn de punctuație care ar putea schimba sensul frazei, iar analiza nu se limitează la datele cuprinse în speță, unele nereguli putând consta tocmai în omisiuni ale instanței de judecată, ceea ce presupune indicarea unor date care *nu* se regăsesc în speță.

Dacă a fost descoperită o neregularitate procedurală, indicarea ei nu este suficientă pentru a presupune că nu mai trebuie indicate alte neregularități, subsecvente, rezultate din cea dintâi.

Întrebările de teorie trebuie să primească un răspuns complet, prin raportare la dispozițiile legale și la doctrina de specialitate, fiind numai ocazionate de problema de drept din speță, și nu limitate la aceasta.

Trebuie verificat ca **soluția instanței** să privească elementele acțiunii și raporturile procesuale create prin fiecare tip de cerere. Spre exemplu, cauza acțiunii nu poate fi modificată de instanța de judecată (nulitatea unui act juridic civil pentru lipsa totală a consimțământului înlocuită cu lipsa discernământului), cererea de chemare în garanție formulată de pârât nu poate avea ca efect stabilirea unor drepturi ale reclamantului direct împotriva chematului în garanție etc.

Motivarea soluției instanței presupune cunoașterea și expunerea unor elemente de drept substanțial, nu numai a celor din materia dreptului procesual civil.

TITLUL PRELIMINAR.

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil (art. 1-28)

Capitolul I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă (art. 1-4)

1. Dispozițiile Codului de procedură civilă:

- A. constituie dreptul comun în materie civilă;
- B. nu sunt aplicabile niciodată în procesul penal;
- C. sunt aplicabile și în alte materii, când legile speciale conțin dispoziții incompatibile.

2. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și Codul de procedură civilă:

- A. au prioritate întotdeauna reglementările internaționale;
- B. au prioritate dispozițiile mai favorabile ale Codului;
- C. partea interesată va putea formula cerere de revizuire în cazul aplicării greșite a legii.

3. Normele de organizare judiciară reglementează:

- A. cazurile de incompatibilitate;
- B. compunerea și constituirea completului de judecată;
- C. repartizarea pricinilor între instanțe de grad diferit.

4. Normele de competență au ca obiect:

- A. delimitarea atribuțiilor judecătorilor de cele ale grefierilor, magistraților-asistenți și asistenților judiciari;
- B. înființarea și funcționarea instanțelor judecătorești;

- C. delimitarea atribuțiilor instanțelor judecătorești de atribuțiile recunoscute altor organe de jurisdicție ori cu activitate jurisdicțională.

5. Normele de procedură propriu-zisă:

- A. au ca obiect modul de judecată a pricinilor civile;
- B. nu privesc și faza executării silite;
- C. reglementează procedura contencioasă, nu și cea necontencioasă.

6. Normele de procedură propriu-zisă se aplică:

- A. proceselor începute după intrarea lor în vigoare;
- B. executărilor silite, indiferent de momentul la care sunt începute;
- C. până la soluționarea definitivă a procesului pornit sub imperiul lor.

7. Sunt reglementate prin norme cu caracter dispozitiv:

- A. compunerea completului cu un anumit număr de judecători;
- B. competența materială a instanțelor judecătorești;
- C. incompatibilitățile pentru motivele prevăzute de art. 42 NCPD referitoare la alte cazuri de incompatibilitate.

8. Sunt reglementate prin norme cu caracter imperativ:

- A. competența teritorială exclusivă;
- B. formularea cererii reconvenționale;
- C. limba desfășurării procesului.

9. Sunt faze ale procesului civil:

A. cercetarea procesului, dezbaterea fondului, deliberarea și pronunțarea hotărârii;

B. judecata și executarea silită;

C. judecata în fond și în căile de atac.

Capitolul II. Principiile fundamentale ale procesului civil (art. 5-23)**10. Dezbaterea procesului în fond:**

A. este specifică judecății în primă instanță;

B. constituie o etapă a fazei judecății;

C. reprezintă o manifestare a principiului contradictorialității.

14. Sancțiunea pentru nerespectarea principiului publicității este:

A. nulitatea absolută și necondiționată de vătămare;

B. nulitatea expresă și relativă;

C. nulitatea condiționată de vătămare.

11. Principiul liberului acces la justiție:

A. prevede îndatorirea judecătorilor de a soluționa orice cerere;

B. permite stabilirea unui sistem de taxe judiciare de timbru;

C. impune asigurarea dublului grad de jurisdicție.

15. Principiul desfășurării procesului în limba română:

A. permite comunicarea unei citații în limba română către o persoană care nu o înțelege;

B. presupune întocmirea cererilor și a actelor de procedură numai în limba română;

C. nu conferă cetățenilor români aparținând minorităților naționale dreptul de a se exprima în limba maternă.

12. Principiul legalității:

A. presupune respectarea dispozițiilor de drept material care guvernează raportul juridic litigios, precum și a celor procesuale;

B. permite înființarea ad-hoc a unor instanțe judecătorești specializate;

C. permite părților să convină, atunci când litigiul poartă asupra unui drept de care pot să dispună, ca instanța să soluționeze cauza în echitate.

16. Principiul continuității:

A. privește numai judecătorii care compun completul de judecată;

B. interzice repunerea cauzei pe rol atunci când incidentele procedurale sunt de natură a determina înlocuirea judecătorului în etapa deliberării;

C. nu se aplică în ipoteza redeschiderii judecății în urma suspendării.

13. Constituie o excepție de la principiul oralității:

A. exercitarea căilor de atac;

B. alegerea de competență prin înțelegerea verbală a părților, anterior sesizării instanței;

C. mărirea sau micșorarea cuantumului obiectului cererii.

17. Pentru soluționarea amiabilă a litigiului:

A. judecătorul acționează ca mediator;

B. instanța poate dispune înfățișarea în persoană a părților, chiar atunci când acestea sunt reprezentate;

C. medierea este obligatorie în cauzele prevăzute de legea specială.

18. Potrivit principiului rolului judecătorului în aflarea adevărului:

- A. instanța are obligația să ordone administrarea probelor necesare;
- B. părțile nu pot invoca în căile de atac omisiunea instanței de a ordona din oficiu probe;
- C. judecătorul poate restabili calificarea juridică a actelor și faptelor deduse judecății, chiar dacă părțile le-au dat o altă denumire.

19. Dacă înainte de închiderea dezbaterilor, una dintre părți a fost îndepărtată din sală:

- A. ședința se suspendă până când aceasta va manifesta respectul cuvenit;
- B. partea va fi rechemată pentru a i se pune în vedere actele esențiale efectuate în lipsa ei;
- C. este posibilă continuarea judecății în prezența apărătorului ales.

20. În virtutea principiului contradictorialității:

- A. obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile părților;
- B. în condițiile legii, partea poate recunoaște pretențiile părții adverse;
- C. părțile au obligația de a expune un punct de vedere propriu față de afirmațiile părții adverse cu privire la împrejurări de fapt relevante în cauză.

21. În virtutea principiului disponibilității:

- A. pârâul poate formula cerere de intervenție voluntară principală, dacă are pretenții proprii față de reclamant, care va fi încuviințată în principiu, cu condiția ca reclamantul să nu se opună la primirea cererii;
- B. reprezentantul legal al minorului parte în proces poate încheia tranzacție, în raport de care se va pronunța o hotărâre de expedient, dacă instanța apreciază

că tranzacția este în interesul minorului și dacă procurorul nu se opune a se lua act de tranzacție;

- C. este posibilă renunțarea la calea de atac împotriva sentinței, chiar și înainte de comunicarea acestei hotărâri.

22. Principiul contradictorialității presupune:

- A. comunicarea, din oficiu, a înscrisurilor depuse de o parte către cealaltă parte, numai dacă aceasta din urmă nu a solicitat judecarea cauzei în lipsă;
- B. în cazul unei divergențe de opinii, citarea părților pentru termenul la care dezbaterile se reiau asupra punctelor rămase în divergență;
- C. punerea în discuția părților a încuviințării în principiu a cererii de intervenție accesorie.

23. În baza rolului activ, instanța:

- A. va încuviința proba cu expertiză, dacă aceasta este necesară și utilă cauzei, chiar dacă reclamantul declară că nu înțelege să plătească onorariul de expertiză ce va fi stabilit în sarcina sa;
- B. necompetentă va putea pune în vedere reclamantului să depună acțiunea cu care aceasta a fost sesizată, la instanța competentă;
- C. va putea pune în dezbatere orice împrejurări de fapt sau de drept, chiar dacă nu sunt menționate în cerere sau întâmpinare.

24. Dreptul de apărare al părții în proces:

- A. implică dreptul a nu răspunde la interogatoriu;
- B. implică dreptul de a administra probe;
- C. trebuie exercitat cu bună-credință.

25. Părțile sunt obligate:

- A. să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului și să urmărească finalizarea acestuia;

B. să îl recuze pe judecătorul aflat într-unul din cazurile prevăzute de lege;
C. să își exercite drepturile procedurale potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege.

26. În virtutea rolului activ, judecătorul este îndreptățit:

A. să invoce din oficiu orice excepție procesuală;
B. să introducă din oficiu o terță persoană, dacă aceasta justifică o legitimare procesuală;
C. să stăruie, într-o cerere de revizuire, pentru soluționarea amiabilă a cauzei.

27. Judecătorul este îndreptățit:

A. să ordone probe din oficiu, chiar dacă părțile se împotrivesc;
B. să dea îndrumări părții care nu este asistată sau reprezentată de avocat cu privire la drepturile și obligațiile ce îi revin în proces;
C. să modifice cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată.

28. Potrivit legii, părțile sunt obligate:

A. să se prezinte personal la toate termenele de judecată;
B. să urmărească desfășurarea fără întârziere a procesului, cu excepția cazului în care temporizarea judecății profită părâtului;
C. să își exercite drepturile procedurale cu bună-credință.

29. Reprezintă o excepție de la principiul nemijlocirii:

A. administrarea probelor de către prima instanță, pe cale accesorie, după procedura specială a asigurării probelor;
B. folosirea într-un nou proces a dovezilor administrate în cursul judecării unei cereri perimate;
C. păstrarea probelor administrate anterior admiterii cererii de strămutare, chiar dacă în hotărârea privind acest

incident procedural nu s-a menționat astfel.

30. Despăgubirile cuvenite părții care a suferit un prejudiciu patrimonial sau moral, ca urmare a exercitării abuzive a unui drept procedural de către partea adversă:

A. pot fi solicitate pe calea unei acțiuni separate de procesul în care una dintre părți a folosit abuziv un drept procedural;
B. pot fi cerute numai în termen de 3 ani de la data sesizării instanței cu litigiul în care a apărut abuzul;
C. vor fi acordate din oficiu.

31. În căile de atac, părțile:

A. pot invoca omisiunea instanței de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus și administrat în condițiile legii;
B. nu pot invoca omisiunea instanței de a administra probele pe care ele le-au propus în condițiile legii, fiind încuviințate de către instanță;
C. nu pot invoca omisiunea instanței de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus și administrat în condițiile legii.

32. În temeiul rolului său activ, judecătorul:

A. are puterea de a ordona orice măsură legală necesară judecării cererii, cu excepția pricinilor în care părțile au convenit ca administrarea probelor să se facă de către avocați sau consilierii juridici;
B. poate pronunța, în toate cazurile, o soluție potrivnică mărturisirii unei părți;
C. poate ordona administrarea probelor pe care le consideră necesare, chiar dacă procurorul care a pornit acțiunea civilă se împotrivesc.

TITLUL PRELIMINAR.

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil (art. 1-28)

Capitolul I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă (art. 1-4)

1. A.

A se vedea dispozițiile art. 2 NCPC, care consacră aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă. **Varianta B.** este greșită, deoarece dispozițiile Codului sunt aplicabile și în procesul penal, în ceea ce privește latura civilă, atât timp cât Codul de procedură penală nu cuprinde dispoziții contrare. **Varianta C.** este, de asemenea, greșită, întrucât prevederile legii speciale se aplică cu prioritate atunci când conțin dispoziții incompatibile, conform principiului de drept *specialia generalibus derogant*.

2. B.

A se vedea dispozițiile art. 3 alin. (2) NCPC, care reglementează principiul aplicării prioritare a tratatelor internaționale privitoare la drepturile omului, cu excepția cazului în care Codul de procedură civilă conține dispoziții mai favorabile. **Varianta A.** este greșită, deoarece răspunsul conține adverbul „întotdeauna”, ce marchează uniformitatea, constanța, ignorând situația în care există dispoziții mai favorabile ale Codului de procedură civilă (**varianta B.**). **Varianta C.** este greșită, deoarece cazul de revizuire prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 10 NCPC privește situația în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești (când consecințele grave ale acestei încălcări conti-

nuă să se producă), ipoteză de strictă interpretare, ce presupune existența unei hotărâri a Curții de la Strasbourg, și nu numai simpla invocare de către partea interesată a unei pretense aplicări greșite a legii în raport cu normele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului.

3. A.; B.

Normele de organizare judiciară au ca obiect determinarea instanțelor judecătorești, a drepturilor și îndatoririlor judecătorilor, procurorilor și ale altor participanți la procesul civil, a incompatibilităților și interdicțiilor acestora, a compunerii și constituirii completelor de judecată etc., în timp ce repartizarea pricinilor între instanțe de grad diferit este reglementată prin norme de competență (competența materială).

4. C.

Variantele A. și B. sunt greșite, deoarece se includ în sfera normelor de organizare judiciară, în timp ce **varianta C.** se află în sfera normelor de competență (competența generală).

5. A.

Normele de procedură propriu-zisă se subclasifică în norme de procedură contencioasă, norme de procedură necontencioasă și norme de executare silită. **Varianta A.** se întemeiază pe dispozițiile art. 1 NCPC, în timp ce **variantele B. și C.** sunt greșite, deoarece procesul civil are două faze – judecata și executarea silită –, iar procedura necontencioasă judiciară este reglementa-

ta de dispozițiile art. 527 și urm. NCPC, făcând parte din faza judecătii.

6. A.; C.

Potrivit dispozițiilor art. 24 NCPC (având denumirea marginală „Legea aplicabilă proceselor noi”), „dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute *după* intrarea acesteia în vigoare” (s.n.), iar potrivit art. 25 alin. (1) NCPC, „procesele în curs de judecată, precum și executările silite începute sub legea veche rămân supuse acelei legi”. Procesul începe prin înregistrarea cererii la instanță, în condițiile legii [art. 192 alin. (2) NCPC], iar modificarea normelor de procedură în cursul judecătii nu are niciun efect asupra procesului deja început, care va continua să fie judecat potrivit legii vechi până la finalizarea sa. În schimb, pentru faza executării silite, art. 24 stabilește drept reper al aplicabilității legii noi data începerii executării silite, de unde rezultă că **varianta B.** este greșită, deoarece ignoră acest aspect.

7. C.

Compunerea completului de judecată este reglementată prin norme de organizare judiciară, cu caracter imperativ, nefiind posibil ca părțile să decidă asupra numărului de judecători care să compună completul, altul decât cel prevăzut de lege. De asemenea, nu poate fi lăsată la aprecierea părților nici competența materială a instanțelor judecătorești, aceasta fiind reglementată prin norme de ordine publică [a se vedea art. 130 alin. (2) NCPC]. În schimb, din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 45, coroborat cu art. 44 NCPC, rezultă că părțile pot alege să nu formuleze cerere de recuzare împotriva unui judecător aflat într-unul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzut de art. 42

NCPC, astfel că norma juridică are un caracter dispozitiv.

8. A.; C.

Competența teritorială exclusivă a instanțelor judecătorești este reglementată prin norme de ordine publică [a se vedea art. 130 alin. (2) NCPC], la fel ca și limba desfășurării procesului (art. 18 NCPC). Caracterul dispozitiv al art. 209 NCPC, privitor la cererea reconvențională, rezultă din însăși redactarea acestuia [„(...) pârâțul (...) poate să formuleze cerere reconvențională”] și din caracterul incidental al cererii, care poate fi formulată, de regulă, și pe cale separată, într-un alt proces, la alegerea pârâtului.

9. B.

Enumerarea de la **varianta A.** de răspuns privește etapele judecătii (în principiu, putând avea aceeași succesiune în primă instanță, în apel etc.), și nu fazele procesului civil, care sunt judecata și executarea silită (**varianta B.**). Totodată, judecata în fond și în căile de atac reprezintă faze ale judecătii, iar nu ale procesului civil.

Capitolul II. Principiile fundamentale ale procesului civil (art. 5-23)

10. B.; C.

Dezbaterea procesului în fond constituie o etapă a fazei judecătii, ce se desfășoară atât în primă instanță (art. 244, art. 389 și urm. NCPC), cât și în apel (art. 482 NCPC) sau recurs (art. 494-495 NCPC), aspect pe care atributul „specifică” din **varianta A.** îl ignoră. Dezbaterea procesului în fond pune în valoare atât principiul contradictorialității (art. 14 NCPC), deoarece părțile au posibilitatea de a discuta și

argumenta orice chestiune de fapt sau de drept invocată în cursul procesului de către orice participant la proces, inclusiv de către instanță din oficiu, cât și principiul oralității (art. 15 NCPC), întrucât, de regulă, procesele se dezbat oral.

11. B.

Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competență instanțelor judecătorești, potrivit legii [art. 5 alin. (1) NCPC], iar nu *orice* cerere. **Varianta A.** este incompletă (necircumstanțiată competenței generale a instanțelor judecătorești) și, prin urmare, capătă un sens greșit.

Dreptul de acces la justiție, prevăzut de art. 21 din Constituție și art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, nu este absolut. Curtea Europeană nu a exclus niciodată posibilitatea ca interesele unei bune administrări a justiției să poată justifica impunerea unei restricții financiare în accesul unei persoane la justiție (cauza *Weissman c. României*, hotărârea din 24 mai 2006, cererea nr. 63945/00). Obligația de a achita taxele judiciare de timbru este reglementată, în prezent, de art. 197 NCPC și de O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

Nicio prevedere a Constituției României sau a Convenției europene nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în orice cauză. Astfel, Curtea Constituțională a statuat prin Decizia nr. 181 din 28 martie 2013 (publicată în M. Of. nr. 292 din 22 mai 2013) că art. 129 din Constituție stipulează că părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac numai *în condițiile legii*. Decizia Curții Constituționale nr. 967 din 20 noiembrie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 pct. 1¹ și art. 299 alin. (1¹) CPC 1865 (publicată

în M. Of. nr. 853 din 18 decembrie 2012) are un caracter special, neputând fi considerată drept o afirmare a obligativității dublului grad de jurisdicție în materie civilă, în orice situație. Excluderea dublului grad de jurisdicție, determinată de un criteriu subiectiv, de natură pecuniară, legat de valoarea obiectului cauzei deduse judecării, poate fi de natură să împiedice aplicarea efectivă a principiilor constituționale ale egalității în drepturi, în general, și egalității în fața justiției, în special, cuprinse în art. 16 alin. (1) și (2) și art. 124 alin. (2) din Legea fundamentală, însă o astfel de excludere este posibilă dacă are la bază criteriul obiective și nediscriminatorii [spre exemplu: cererea de ridicare a sechestrului asigurător, conform art. 957 alin. (2) NCPC, se soluționează prin încheiere definitivă; contestația împotriva deciziei de returnare formulată conform art. 85 din O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România este soluționată printr-o hotărâre definitivă].

12. A.

Pentru **varianta A.**, a se vedea art. 7 NCPC, care prevede îndatorirea judecătorului de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces, fără a distinge după cum acestea privesc raportul juridic de drept substanțial sau pe cel de drept procesual civil. **Varianta B.** este greșită, față de dispozițiile art. 7 alin. (1) NCPC și ale art. 126 alin. (1) și (5) din Constituția României („Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare”).

Instanța nu poate soluționa cauza în echitate, ci este obligată să desfășoare procesul „în conformitate cu dispozițiile

I. SPEȚE

1. Înregistrarea cererii de chemare în judecată. Prescripția dreptului material la acțiune.

Reclamantul R.A. formulează o cerere de chemare în judecată pe care o depune la data de 05.09.2014 la oficiul poștal, prin scrisoare recomandată, înregistrată la Judecătoria Sectorului 6 București la data de 08.09.2014, prin care solicită obligarea pârâtului P.B. la plata sumei de 5.000 de lei, reprezentând împrumutul scadent la data de 05.09.2011.

În motivarea acțiunii civile, reclamantul a arătat că a încheiat cu pârâtul contractul de împrumut din data de 05.08.2011, iar suma împrumutată, de 5.000 de lei, trebuia restituită în termen de o lună.

Pârâtul P.B. formulează întâmpinare, prin care invocă excepția prescripției dreptului material la acțiune, față de dispozițiile art. 192 alin. (2) NCPC, potrivit cărora „procesul începe prin înregistrarea cererii la instanță, în condițiile legii”. Arată că ultima zi în care putea fi formulată în termen acțiunea este 04.09.2014, iar instanța a fost sesizată la data de 08.09.2014.

La primul termen de judecată, reclamantul depune la dosar, în original, recipisa oficiului poștal.

A. Care este termenul de prescripție a dreptului material la acțiune? Indicați textul de lege care îl prevede.

B. Este întemeiată excepția invocată de către pârât? Motivați soluția instanței.

2. Cerere de chemare în judecată depusă prin poștă. Restituirea către reclamant pentru neindicarea obiectului și a temeiului de drept.

Prin cererea de chemare în judecată trimisă Tribunalului București prin poștă, reclamantul R.A. a solicitat instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța în contradictoriu cu pârâta Curtea de Apel București, să o oblige pe pârâtă să facă dovada dreptului de proprietate asupra imobilului în care își are sediul, prin comunicarea către reclamant a unei copii a titlului de proprietate.

În motivare, reclamantul a arătat că este adevăratul proprietar al imobilului, în calitate de moștenitor al defunctului T.D.

Constatănd că obiectul judecății nu este clar determinat, iar temeiul de drept lipsește cu desăvârșire, neputându-se stabili secția competentă căreia să îi fie repartizată cererea (acțiune în revendicare imobiliară judecată de Secția civilă sau cerere de comunicare de informații de interes public judecată de Secția de contencios administrativ și fiscal), președintele instanței a dispus restituirea cererii către reclamant, prin poștă.

A. Care este procedura înregistrării cererii de chemare în judecată și de constituire a dosarului?

B. Este corectă măsura dispusă de președintele instanței? Motivați răspunsul.